

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w WARSZAWIE**

z dnia 2023 r.
**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050**

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 12467) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w załączniku nr 3 do zarządzenia uchyla się w tabeli wiersze o liczbie porządkowej nr 5, 6, 8 i 12;
- 2) załącznik nr 4 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

*Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Warszawie*

Arkadiusz Siembida

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych
1	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 44,8 ha powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów (stan właściwy – FV).
		Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie powierzchni badawczej	Utrzymanie dużej różnorodności fitocenotycznej zbiorowisk, w tym występowania na przykład: zespołów włosienicznika krążkolistnego, rogatka sztywnego, wywłócznika okółkowego, rdestnicy połyskującej, rdestnicy grzebieniastej, rdestnicy pływającej, rdestu ziemnowodnego, grążela żółtego i grzybieni białych, osoki aloesowatej i żabiścieku pływającego, sporadycznie przestki pospolitej oraz rdestnicy przeszytej w starorzeczach bocznych (stan właściwy – FV).
		Gatunki wskazujące na degenerację siedliska	Brak występowania gatunków obcych i inwazyjnych, dopuszcza się występowanie moczarki kanadyjskiej (stan właściwy - FV).
		Barwa wody	Utrzymanie minimum dotychczasowej barwy wody, brak wyraźnego sinozielonego zabarwienia (stan niezadawalający U1).
		Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	Utrzymanie przewodnictwa elektrolitycznego w stanie minimum nie pogorszonym, na poziomie poniżej 900 $\mu\text{S}/\text{cm}$ (stan niezadawalający – U1).
		Przezroczystość wody	Utrzymanie przezroczystości wody minimum na poziomie około 1 m (stan niezadawalający - U1).
		Odczyn wody	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie ≤ 9 pH (stan niezadawalający - U1).
		Fito – i zooplankton	Utrzymanie wartości wskaźnika w stanie minimum nie pogorszonym, współdominacja sinic i zielenic, obecność drobnych wioślarek oraz wrotków (stan niezadawalający – U1).
2	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 61 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do udziału powierzchni zajętej przez siedlisko w granicach badanej powierzchni na poziomie $> 50\%$ (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).
		Struktura przestrzenna płatów	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do średniego stopnia fragmentacji (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).
		Gatunki typowe (charakterystyczne i wyróżniające dla związku <i>Molinion</i>)	Utrzymanie minimum średnioliczego występowania gatunków charakterystycznych (minimum 3) i obecności gatunków wyróżniających dla związku (stan niezadawalający – U1).
		Gatunki dominujące	Utrzymanie występowania pokrycia gatunkami dominującymi minimum na poziomie $\geq 50\%$; dominacji gatunków łąkowych, charakterystycznych dla związku <i>Molinio-Arrhenatheretea</i> (stan niezadawalający – U1).
		Obce gatunki inwazyjne	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do występowania maksymalnie pojedynczych osobników gatunków inwazyjnych lub ich pokrycia w powierzchni badanej nieprzekraczających udziału 5% (stopniowa poprawa

			złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do występowania gatunków ekspansywnych o pokryciu do 30 % powierzchni badanej (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do występowania łącznego pokrycia krzewów i podrostu drzew w płacie siedliska maksymalnie na poziomie nieprzekraczającym 20% (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).
		Martwa materia organiczna	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do występowania grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej na poziomie nieprzekraczającym 5 cm (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).
3	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 3,8 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 2 gatunków charakterystycznych (stan niezadowolający – U1).
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie występowania gatunków ekspansywnych na powierzchni mniej niż 10% powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).
		Bogactwo gatunkowe	Utrzymanie występowania minimum 2 gatunków w badanej powierzchni (stan zły – U2).
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku udziału obcych gatunków inwazyjnych (stan niezadowolający – FV).
		Naturalny kompleks siedlisk	Utrzymanie występowania naturalnych zbiorowisk w otoczeniu stanowiska (stan właściwy – FV).
4	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 229 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).
		Struktura przestrzenna płatów	Utrzymanie maksymalnie średniego stopnia fragmentacji płatów siedliska (stan niezadowolający – U1).
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 3 gatunków charakterystycznych w graniach płatów siedliska (stan niezadowolający – U1).
		Gatunki dominujące	Utrzymanie dominacji gatunków typowych dla łąk świeżych (50 %) – stan niezadowolający (U1).
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania obcych gatunków inwazyjnych, dopuszcza się występowanie pojedynczych osobników niskim stopniu inwazyjności (stan właściwy – FV).
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie pokrycia gatunków silnie ekspansywnych na poziomie nieprzekraczającym 10% oraz łącznego pokrycia gatunków ekspansywnych poniżej 50% (stan niezadowolający – U1).
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie łącznego pokrycia krzewów i podrostu drzew w graniach badanej powierzchni płatów siedliska na poziomie nieprzekraczającym 5%, (stan niezadowolający – U1).
		Udział dobrze zachowanych płatów	Utrzymanie udziału dobrze zachowanych płatów na poziomie minimum 50% badanej powierzchni (stan niezadowolający – U1).
		Martwa materia organiczna	Utrzymanie występowania martwej materii organicznej na poziomie nieprzekraczającym 5 cm, (stan niezadowolający – U1).

5	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie występowania siedliska na powierzchni minimum 6,35 ha (stan właściwy – FV).
		Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie charakterystycznej dla siedliska kombinacji florystycznej, zniekształconej w stosunku do typowej dla siedliska w regionie (stan niezadawalający – U1).
		Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie braku występowania gatunków obcych w podszycie i runie (stan właściwy – FV).
		Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie braku występowania ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (stan właściwy - FV).
		Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie zróżnicowanej struktury pionowej i przestrzennej roślinności (stan właściwy – FV).
		Wiek drzewostanu (starodrzew)	Utrzymanie > 10% udziału drzew starszych niż 100 lat (stan właściwy – FV).
		Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie występowania naturalnego odnowienia drzewostanu (stan właściwy – FV).
		Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie udziału gatunków obcych na poziomie < 1% % (stan właściwy - FV).
		Martwe drewno (łącznie zasoby)	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do udziału martwego drewna na poziomie minimum 10 m ³ /ha (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).
		Martwe drewno wielkowymiarowe	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do udziału martwego drewna wielowymiarowego na poziomie minimum 3 sztuk/ha (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadawalającego – U1).
Zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby	Utrzymanie braku występowania zniekształceń, ewentualne działania gospodarcze nie wpływają negatywnie na strukturę fitocenozy (stan właściwy – FV).		
6	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Obecność gatunku	Utrzymanie występowania gatunku na minimum 60% powierzchni monitoringowych, z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji populacji (stan niezadawalający – U1).
		Baza pokarmowa	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk stanowiących bazę pokarmową gatunku, zachowanie stanowisk szczawiu, na przykład: szczawiu tępolistnego i lancetowatego, na powierzchni 230 ha (stan niezadawalający – U1).
		Rodzaj środowiska	Utrzymanie stabilnej powierzchni wilgotnych płątów siedlisk łąkowych lub pastwisk w sąsiedztwie rowów melioracyjnych i starorzeczy, na powierzchni 230 ha (stan niezadawalający – U1).
		Rośliny nektarodajne	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk stanowiących miejsce występowania roślin nektarodajnych, zachowanie stanowisk występowania roślin nektarodajnych, na przykład takich gatunków jak: ostrożeń polny, szalwia lekarska, lepnica rozdęta, macierzanka tymianek, głowienka pospolita, koniczyna łąkowa, czarcikęs łąkowy, chaber driakiewnik, krwawnik pospolity, krwiściąg lekarski, Inica pospolita, krwawnica pospolita, bodziszek łąkowy), na powierzchni 230 ha (stan niezadawalający – U1).
7	1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Obecność żywych owadów	Utrzymanie obecności żywych osobników dorosłych lub żywe inne stadia rozwojowe, lub też martwe osobniki dorosłe, co do których istnieje pewność, że były żywe w sezonie badawczym (stan właściwy – FV).
		Udział procentowy drzew zasiedlonych	Utrzymanie udziału drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych na poziomie ≥ 5% (stan niezadawalający – U1).

		wśród drzew dziuplastych	
		Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli	Utrzymanie udziału drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli na poziomie $\geq 10\%$ (stan niezadawalający – U1).
		Liczba drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha	Utrzymanie liczby drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha na poziomie ≥ 5 (stan niezadawalający – U1).
		Udział procentowy drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew	Utrzymanie udziału drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew na poziomie $\geq 10\%$ (stan zły – U2).
		Liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	Utrzymanie liczby drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha minimum na poziomie < 5 (stan zły – U2).
		Udział procentowy drzew grubych wśród drzew dziuplastych	Utrzymanie udziału drzew grubych wśród drzew dziuplastych na poziomie minimum $\geq 1\%$ (stan niezadawalający – U1).
		Liczba grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	Utrzymanie grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha na poziomie ≥ 2 (stan niezadawalający – U1).
		Izolacja	Utrzymanie odległości od najbliższych aktualnych lub potencjalnych siedlisk minimum na poziomie ≤ 1000 m (stan niezadawalający – U1).
8	6177 modraszek telejus <i>Phengaris</i> <i>(Maculinea) teleius</i>	Liczba obserwowanych osobników	Utrzymanie występowania minimum 1 osobnika w granicach powierzchni badawczej (stan zły – U2).
		Indeks liczebności	Utrzymanie sumy zliczeń osobników z poszczególnych obserwacji powierzchni monitoringowych w czasie jednego sezonu obserwacyjnego na poziomie minimum 1 osobnika/100 m (stan zły – U2).
		Izolacja	Utrzymanie występowania najbliższego zasiedlonego stanowiska gatunku w odległości nieprzekraczającej 10 km (stan niezadawalający – U1).
		Powierzchnia zasiedlana przez gatunek	Utrzymanie występowania powierzchni zasiedlanej przez gatunek na poziomie minimum 0,5 ha, (stan niezadawalający – U1).
		Dostępność roślin żywicielskich	Utrzymanie zagęszczenia roślin żywicielskich (krwiściągę lekarskiego) w całej powierzchni otwartego płatu siedliska gatunku na poziomie minimum 5% (stan niezadawalający – U1).
		Dostępność mrówek gospodarzy	Utrzymanie powierzchni penetrowanej przez mrówki (wścieklice), na poziomie minimum 20%, przynajmniej na części stanowisk (stan niezadawalający – U1).
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami i drzewami/krzewami	Utrzymanie pokrycia płatu siedliska gatunku drzewami lub krzewami oraz ekspansywnymi bylinami na poziomie $< 25\%$ (stan właściwy – FV).
9	1014 poczwarówka zwiężona <i>Vertigo angustior</i>	Zagęszczenie	Utrzymanie występowania średniej liczby osobników na poziomie > 10 os/m ² (stan właściwy – FV).
		Powierzchnia potencjalnego siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 0,01 ha, obszar zajmowany przez gatunek zimniejsza się nie więcej niż o 30% (stan niezadawalający – U1).

		Stopień zarośnięcia	Stopniowa poprawa stanu zachowania zmierzająca do stopnia zarośnięcia przez drzewa/krzewy/trzciny na poziomie poniżej 40% (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego – FV).
		Stopień wilgotności	Utrzymanie wartości wskaźnika w stanie nie pogorszonym, to jest utrzymanie $\geq 80\%$ powierzchni stanowiska w 4 stopniu wilgotności stopnia skali Killeen'a i Moorkens 2003 (stan niezadawalający – U1).
		Fragmentacja siedliska	Utrzymanie siedliska w niewielkim stopniu pofragmentowanym (stan niezadawalający – U1).

UZASADNIENIE

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie w miarę możliwości właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L 206.7 z dnia 22.7.1992, z późn. zm.) - zwanej dalej: „dyrektywą siedliskową”. Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.) - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”. Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. Plan ten może być zmieniony, wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 12467).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach; odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych w zakresie celów ochrony dla wybranych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych (dalej „pzo”) oraz opracowań przyrodniczych pn.: “Ekspertyza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050 w zakresie siedliska przyrodniczego – 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)” – Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk” Michał Falkowski oraz „Wykonanie ekspertyzy przyrodniczej gatunków owadów: czerwończyka nieparka, modraszek teleiusa oraz pachnicy dębowej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050” - GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski (2018 r.).

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion, Potamion</i>	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 44,8 ha powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów (stan właściwy – FV).	Starorzecza stanowią jeden z najważniejszych elementów przyrodniczych krajobrazu obszaru Natura 2000, zwłaszcza największe z nich Jezioro Rokola. Powstały one w wyniku erozyjnej i akumulacyjnej działalności wód Wisły, która w granicach terasy zalewowej w holocenie, silnie meandrując, zmieniała często swoje koryto. Z waloryzujących siedlisko przyrodnicze zbiorowisk ze związków <i>Potamion</i> i <i>Nymphaeion</i> stwierdzono następujące zespoły: moczarki kanadyjskiej <i>Elodeetum canadensis</i> , włosienicznika krążkolistnego <i>Ranunculetum circinati</i> , rogatka sztywnego <i>Ceratophylletum demersi</i> , wywłócznika okółkowego <i>Myriophylletum verticillati</i> , rdestnic - połyskującej <i>Potametum lucenstis</i> , przeszytej <i>Potametum perfoliati</i> , grzebieniastej <i>Potametum pectinati</i> oraz pływającej <i>Potametum natantis</i> , grążela żółtego i grzybieni białych <i>Nupharo-Nymphaetum albae</i> , żabiścieku pływającego i osoki aloesowatej <i>Hydrocharitetum morsus-ranae</i> . Strefę brzegową starorzeczy porasta roślinność szuwarowa. Spośród zespołów ze związku <i>Phragmition</i> grupującego szuwały właściwe (wysokie) można tu wyróżnić szuwały: trzciny <i>Phragmitetum australis</i> , pałki wąskolistnej <i>Typhetum angustifoliae</i> , pałki szerokolistnej <i>Typhetum latifoliae</i> , skrzypu bagiennego <i>Equisetum fluviatile</i> , jeżogłówki gałęzistej <i>Sparganietum erecti</i> i oczeretu jeziornego <i>Scirpetum lacustris</i> . W miejscach, w których w pełni sezonu wegetacyjnego woda wysycha, wykształciły się szuwały młanne <i>Glycerietum maximae</i> , ponikła błotnego <i>Eleocharietum palustris</i> , strzałki wodnej <i>Sagittario-Sparganietum emersi</i> oraz
		Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie powierzchni badawczej	Utrzymanie dużej różnorodności fitocenotycznej zbiorowisk, w tym występowania na przykład: zespołów włosienicznika krążkolistnego, rogatka sztywnego, wywłócznika okółkowego, rdestnicy połyskującej, rdestnicy grzebieniastej, rdestnicy pływającej, rdestu ziemnowodnego, grążela żółtego i grzybieni białych, osoki aloesowatej i żabiścieku pływającego, sporadycznie przętki pospolitej oraz rdestnicy przeszytej w starorzeczach bocznych (stan właściwy – FV).	
		Gatunki wskazujące na degenerację siedliska	Brak występowania gatunków obcych i inwazyjnych, dopuszcza się występowanie moczarki kanadyjskiej (stan właściwy - FV).	
		Barwa wody	Utrzymanie minimum dotychczasowej barwy wody, brak wyraźnego sinozielonego zabarwienia (stan niezadawalający U1).	
		Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	Utrzymanie przewodnictwa elektrolitycznego w stanie minimum nie pogorszonym, na poziomie poniżej 900 $\mu\text{S}/\text{cm}$ (stan niezadawalający – U1).	
		Przezroczystość wody	Utrzymanie przezroczystości wody minimum na poziomie około 1 m (stan niezadawalający - U1).	
		Odczyn wody	Utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie ≤ 9 pH (stan niezadawalający - U1).	

		Fito – i zooplankton	Utrzymanie wartości wskaźnika w stanie minimum nie pogorszoną, współdominacja sinic i zielenic, obecność drobnych wioślarek oraz wrotków (stan niezadowolający – U1).	zbiorowisko <i>Oenanthe-Rorippetum</i> budowane przez kropidło wodne <i>Oenanthe aquatica</i> i rzepicę ziemnowodną <i>Rorippa amphibia</i> . Strefę nadbrzeżną i skrajne obrzeża mis starorzeczy porastają ziołorośla związku <i>Convolvulion sepium</i> , zadrzewienia olszowe, fragmenty łągów oraz zarośla wierzbowe. Wszystkie sześć starorzeczy ma bardzo duże walory przyrodnicze. Ogólny stan zachowania siedliska oceniony został jako niezadowolający (U1), jednocześnie z uwagi na charakterystykę przedmiotu poprawa stanu ochrony do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2014 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych Państwowego Monitoringu Głównego Inspektoratu ochrony Środowiska (dalej „PM GIOŚ”). Cele wydają się możliwe do osiągnięcia.
2	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 61 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	Łąki 6410 cechuje znaczny stopień przekształcenia, charakteryzującego się przesuszeniem lub zabagnieniem, co doprowadziło do utraty cech swoistych dla tego typu zbiorowisk roślinnych. Następstwem powyższego jest obserwowany proces sukcesji wtórnej (rozwój krzewów i podrostu drzew oraz ekspansja gatunków roślin zielnych). W miejscach o znacznym poziomie wód gruntowych wzrasta rola gatunków ziołoroślowych ze związku <i>Filipendulion ulmariae</i> i szuwarowych związku <i>Magnocaricion</i> . Płaty przesuszone kolonizowane są przez śmiałką darniowego <i>Deschampsia caespitosa</i> , pokrzywę zwyczajną <i>Urtica dioica</i> i ostrożeńca lancetowatego <i>Cirsium vulgare</i> . Na części płatów siedliska występuje nawłoc późna <i>Solidago gigantea</i> . Wszystkie płaty łąk trzęślicowych w większym lub mniejszym stopniu cechuje: znaczne nagromadzenie martwej materii (wojłok) utrudniające kiełkowanie i wzrost roślin, zmniejszony udział jakościowy i ilościowy gatunków charakterystycznych, ekspansja roślin zielnych rodzimych i obcego pochodzenia, fragmentacja powierzchni i postępująca sukcesja. W obrębie obszaru stwierdzono jedynie zmiennowilgotne łąki sitowo-trzęślicowe <i>Junco-Molinietum</i> (Podtyp 6410.2). Cechuje je dominacja sitów <i>Juncus</i> sp. przy zmniejszonym udziale trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> . Z gatunków charakterystycznych większą stałość i
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do udziału powierzchni zajętej przez siedlisko w granicach badanej powierzchni na poziomie > 50 % (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
		Struktura przestrzenna płatów	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do średniego stopnia fragmentacji (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
		Gatunki typowe (charakterystyczne i wyróżniające dla związku <i>Molinion</i>)	Utrzymanie minimum średnioliczego występowania gatunków charakterystycznych (minimum 3) i obecności gatunków wyróżniających dla związku (stan niezadowolający – U1).	
		Gatunki dominujące	Utrzymanie występowania pokrycia gatunkami dominującymi minimum na poziomie $\geq 50\%$; dominacji gatunków łąkowych, charakterystycznych dla związku <i>Molinio-Arrhenatheretea</i> (stan niezadowolający – U1).	

		Obce gatunki inwazyjne	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do występowania maksymalnie pojedynczych osobników gatunków inwazyjnych lub ich pokrycia w powierzchni badanej nieprzekraczających udziału 5% (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	ilościowość wykazuje jedynie krwiściąg lekarski <i>Sanguisorba officinalis</i> i sierpik barwierski <i>Serratula tinctoria</i> . Ogólny stan zachowania siedliska oceniony został jako zły (U2). Jednocześnie z uwagi na charakterystykę przedmiotu poprawa stanu ochrony do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2014 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do występowania gatunków ekspansywnych o pokryciu do 30 % powierzchni badanej (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do występowania łącznego pokrycia krzewów i podrostu drzew w płacie siedliska maksymalnie na poziomie nieprzekraczającym 20% (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
		Martwa materia organiczna	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do występowania grubości warstwy nierozłożonej materii organicznej na poziomie nieprzekraczającym 5 cm (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowolającego – U1).	
3	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 3,8 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	Siedlisko przyrodnicze reprezentowane jest wyłącznie przez ziołorośla pokrzywy zwyczajnej i kielisznika zaroślowego <i>Urtico-Calystegietum sepium</i> . Ogółem stwierdzono dwa reprezentatywne płaty: pierwszy zlokalizowany jest w misie jeziornej starorzecza Jezioro Rokola oraz łączącym się z nim rowem melioracyjnym, stanowiąc element mozaiki roślinności wodnej, szuwarowej, łąkowej i zaroślowej tworzącej krajobrazowo-przyrodniczy spójny układ przestrzenny. Ziołorośla nadrzeczne stanowią drugi, tuż za szuwarami, zewnętrzny pas roślinności od strony wody. Tłumaczy to istotną rolę trzciny pospolitej <i>Phragmites australis</i> w budowie ziołorośli. Trawa ta często stanowi platformę dla pędów pnąca jakim jest kielisznik zaroślowy <i>Calystegia sepium</i> . Z innych
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 2 gatunków charakterystycznych (stan niezadowolający – U1).	
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie występowania gatunków ekspansywnych na powierzchni mniej niż 10% powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	
		Bogactwo gatunkowe	Utrzymanie występowania minimum 2 gatunków w badanej powierzchni (stan zły – U2).	
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku udziału obcych gatunków inwazyjnych (stan niezadowolający – FV).	

		Naturalny kompleks siedlisk	Utrzymanie występowania naturalnych zbiorowisk w otoczeniu stanowiska (stan właściwy – FV).	gatunków największą rolę odgrywają: pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> , ostrożeń polny <i>Cirsium arvense</i> , wierzbownica kosmata <i>Epilobium hirsutum</i> oraz przytulia błotna <i>Galium palustre</i> . Drugi płat stwierdzono na obrzeżach, wzdłuż rowu melioracyjnego przecinającego inicjalne postacie łągi olszowo-jesionowego <i>Fraxino-Alnetum</i> oraz ich skraje, w północno-wschodniej części Obszaru w pobliżu drogi nr 734 i miejscowości Wygoda. W fitocenozach dominuje bezwzględnie kielisznik zwyczajny <i>Calystegia sepium</i> , któremu towarzyszą w większej stałości: pokrzywa zwyczajna <i>Urtica dioica</i> , podagrycznik zwyczajny <i>Aegopodium podagraria</i> i chmiel zwyczajny <i>Humulus lupulus</i> . Ogólny stan zachowania siedliska oceniony został jako niezadowolający (U1). Jednocześnie z uwagi na charakterystykę przedmiotu poprawa stanu ochrony do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Należy jednocześnie podkreślić fakt, że na terenie obszaru brak jest rzek oraz innych naturalnych cieków wodnych, tj. jednego z kluczowych elementów warunkujących występowanie siedliska. Z tego względu odstąpiono od definiowania celów dla wskaźnika „naturalność koryta rzeczno”. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2014 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn.: „Ekspertyza na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla obszaru Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050 w zakresie siedliska przyrodniczego – 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)” – Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk” Michał Falkowski, z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
4	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie 229 ha powierzchni siedliska (stan właściwy – FV).	Podobnie jak w przypadku łąk trzęślicowych w granicach płatów siedliska obserwowany jest proces sukcesji. Z jednej strony zarastają krzewami i podrostem drzew, z drugiej wzrasta rola innych gatunków roślin zielnych zwłaszcza ekspansywnych traw m.in. śmiałka darniowego <i>Deschampsia caespitosa</i> oraz nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i> . Jednocześnie w niemal połowie płatów po każdym sezonie wegetacyjnym wzrasta grubość martwej nierozłożonej materii
	Struktura przestrzenna płatów	Utrzymanie maksymalnie średniego stopnia fragmentacji płatów siedliska (stan niezadowolający – U1).		
	Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 3 gatunków charakterystycznych w graniach płatów siedliska (stan niezadowolający – U1).		

		Gatunki dominujące	Utrzymanie dominacji gatunków typowych dla łąk świeżych (50 %) – stan niezadowalający (U1).	<p>(wojłok), utrudniająca kiełkowanie i wzrost gatunków łąkowych. Siedlisko przyrodnicze reprezentowane wyłącznie przez wilgotne postaci łąki rajgrasowej <i>Arrhenatherum elatioris</i> (podtyp 6510.1). Oprócz rajgrasu wyniosłego <i>Arrhenatherum elatius</i> do charakterystycznych gatunków należą m.in.: barszcz syberyjski <i>Heracleum sybericum</i>, chaber łąkowy <i>Centaurea jacea</i>, dzwonek rozpierschły <i>Campanula patula</i>, koniczyna łąkowa <i>Trifolium pratense</i>, babaka lancetowata <i>Plantago lanceolata</i>, krwawnik pospolity <i>Achillea millefolium</i>, bodziszek łąkowy <i>Geranium pratense</i>, kupkówka pospolita <i>Dactylis glomerata</i>, przytulia pospolita <i>Galium mollugo</i>, przytulia właściwa <i>Galium verum</i>, tomka wonna <i>Anthoxanthum odoratum</i> i wiechlina łąkowa <i>Poa pratensis</i>. Pod względem fitosocjologicznym w obrębie Obszaru występuje 5 podzespołów, w tym: <i>Arrhenatherum elatioris alchemilletosum</i> ze znacznym udziałem krwawnika pospolitego; <i>Arrhenatherum elatioris sanguisorbetosum officinalis</i> ze znacznym udziałem krwiściągu lekarskiego; <i>Arrhenatherum elatioris alopecuro-polygotenosum</i>, ze znacznym udziałem ilościowym gatunków przechodzących z wilgotnych łąk należących do związku <i>Calthion palustris</i>, zwłaszcza: rdestu wężownika <i>Polygonum bistorta</i>, firletki poszarpanej <i>Lychnis flos-cuculi</i> i jaskra ostrego <i>Ranunculus acris</i>; <i>Arrhenatherum elatioris caricetosum gracilis</i> z turzycą zaostrzoną oraz <i>Arrhenatherum elatioris alopecuro-phalaridetosum</i> ze zwiększonym udziałem mozgi trzciniowej <i>Phalaris arundinacea</i>, krwawnicy pospolitej <i>Lythrum salicaria</i>, wiązówki błotnej <i>Filipendula ulmaria</i> i tojeści pospolitej <i>Lisimachia vulgaris</i>. Ogólny stan zachowania siedliska oceniony został jako niezadowalający (U1). Jednocześnie z uwagi na charakterystykę przedmiotu poprawa stanu ochrony do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2014 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.</p>
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania obcych gatunków inwazyjnych, dopuszcza się występowanie pojedynczych osobników niskim stopniu inwazyjności (stan właściwy – FV).	
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie pokrycia gatunków silnie ekspansywnych na poziomie nieprzekraczającym 10% oraz łącznego pokrycia gatunków ekspansywnych poniżej 50% (stan niezadowalający – U1).	
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie łącznego pokrycia krzewów i podrostu drzew w graniach badanej powierzchni płatów siedliska na poziomie nieprzekraczającym 5%, (stan niezadowalający – U1).	
		Udział dobrze zachowanych płatów	Utrzymanie udziału dobrze zachowanych płatów na poziomie minimum 50% badanej powierzchni (stan niezadowalający – U1).	
		Martwa materia organiczna	Utrzymanie występowania martwej materii organicznej na poziomie nieprzekraczającym 5 cm, (stan niezadowalający – U1).	
5	9170 Grąd środkowoeuropejski	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie występowania siedliska na powierzchni minimum 6,35 ha (stan właściwy – FV).	Siedlisko reprezentowane jest przez grąd subkontynentalny <i>Tilio-Carpinetum</i> (podtyp: 9170-2). Drzewostan w najwyższym piętrze tworzą okazałe, blisko 200-letnie, dęby szypułkowe <i>Quercus</i>

i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie charakterystycznej dla siedliska kombinacji florystycznej, zniekształconej w stosunku do typowej dla siedliska w regionie (stan niezadowalający – U1).	<i>robur</i> , lipy - drobnolistne <i>Tilia cordata</i> i szerokolistne <i>T. platyphyllos</i> oraz jesiony wyniosłe <i>Fraxinus excelsior</i> . W drugim piętrze zaznacza się dominacja graba <i>Carpinus betulus</i> , klonów – zwyczajnego <i>Acer platanoides</i> i jawora <i>A. pseudoplatanus</i> .
	Inwazyjne gatunki obce w podszyciu i runie	Utrzymanie braku występowania gatunków obcych w podszyciu i runie (stan właściwy – FV).	Lokalnie, w mikrosiedliskach wilgotnych pojawiają się wiązy: szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> i górski <i>U. glabra</i> . Warstwę krzewów tworzy przeważnie wiciokrzew pospolity <i>Lonicera xylosteum</i> , odnawiający się grab i masowy podrost obu gatunków klonów.
	Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie braku występowania ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (stan właściwy - FV).	Runo w zależności od warunków świetlnych wykazuje znaczne zróżnicowanie tak pod względem składu gatunkowego, jak i struktury. Z gatunków typowych dla grądów występują tu m.in.: zawilec gajowy <i>Anemone nemorosa</i> , gajowiec żółty <i>Galeobdolon luteum</i> , groszek wiosenny <i>Lathyrus vernus</i> , kostrzewa olbrzymia <i>Festuca gigantea</i> , miodunka ćma <i>Pulmonaria obscura</i> ,
	Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie zróżnicowanej struktury pionowej i przestrzennej roślinności (stan właściwy – FV).	podagrycznik zwyczajny <i>Aegopodium podagraria</i> , bluszcz kurdybanek <i>Glechoma hederacea</i> . W Obszarze, pomimo że nie nastąpił jeszcze koniec regeneracji roślinności gradowej, można na podstawie runa doszukać się słabo widocznego zróżnicowania siedliskowego i wilgotnościowego dwóch postaci grądów w
	Wiek drzewostanu (starodrzew)	Utrzymanie > 10% udziału drzew starszych niż 100 lat (stan właściwy – FV).	randze podzespołów: grądu czyścowego <i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i> (z nalotem jesionu w runie i obecnością gatunków wilgociolubnych), co być może świadczy o dawnych związkach z
	Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie występowania naturalnego odnowienia drzewostanu (stan właściwy – FV).	łęgami <i>Ficario-Ulmetum</i> oraz grądu typowego <i>Tilio-Carpinetum typicum</i> . Grąd w Obszarze stanowi zbiorowisko leśne, które
	Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie udziału gatunków obcych na poziomie < 1% % (stan właściwy - FV).	ewaluowało na drodze naturalnej, prawdopodobnie jako efekt regeneracji, w miejscu założenia parkowo-ogrodowego, do
	Martwe drewno (łącznie zasoby)	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do udziału martwego drewna na poziomie minimum 10 m ³ /ha (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowalającego – U1).	kompozycji którego wykorzystano pierwotnie występujący tu starodrzew. Pałac otwocki zbudowany został na sztucznej wyspie otoczonej ze wszystkich stron wodą. Według zachowanych przekazów już w 1 poł. XVII wieku otaczały go rozłożyste stare dęby. Być może zostały tam wcześniej posadzone z myślą o
	Martwe drewno wielkowymiarowe	Stopniowa poprawa stanu zachowania siedliska zmierzająca do udziału martwego drewna wielowymiarowego na poziomie minimum 3 sztuk/ha (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2 do stanu niezadowalającego – U1).	przyszłym zagospodarowaniu terenu. Ogólny stan zachowania siedliska oceniony został jako niezadowalający (U1). Jednocześnie z uwagi na charakterystykę przedmiotu poprawa stanu ochrony do wartości właściwej (FV) jest wątpliwa. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2014 r.), z wykorzystaniem założeń
Zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby	Utrzymanie braku występowania zniekształceń, ewentualne działania gospodarcze nie wpływają negatywnie na strukturę fitocenozy (stan właściwy – FV).		

				<p>metodycznych PM GIOŚ. Jednocześnie z uwagi na fakultatywny charakter oraz konieczność dalszego testowania, nie definiowano celów dla wskaźników takich jak: mikrosiedliska drzewne oraz stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska.</p>
6	1060 czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Obecność gatunku	Utrzymanie występowania gatunku na minimum 60% powierzchni monitoringowych, z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji populacji (stan niezadawalający – U1).	<p>W 2014 r. w obrębie obszaru gatunek jest średnio liczny i ma dwa centra występowania. W pierwszym, północnym i drugim, południowym liczba obserwowanych motyli na transekcje wynosiła 3-5 osobników/250 m przy indeksie liczebności wynoszącym 6-15 osobników/250 m. Rośliny żywicielskie, w tym szczaw lancetowaty <i>Rumex hydrolapathum</i> rośnie głównie w rowach i ich obrzeżach oraz w misach byłych starorzeczy. Stan zachowania gatunku oceniono jako niezadawalający (U1). W 2018 r. potwierdzono występowanie gatunku w obszarze (14 osobników), jednocześnie stwierdzono, że brak jest możliwości poprawy stanu zachowania gatunku i siedliska do oceny FV. Na niezadawalający stan gatunku w obszarze (U1) rzutują m.in. rozproszenie populacji (bez negatywnego wpływu na sam fakt jej zachowania w obszarze) oraz charakter siedliska, w tym przede wszystkim niewielki udział i rozproszenie roślin żywicielskich. W praktyce brak jest możliwości i potrzeby podjęcia działań, które zwiększyłyby liczebność populacji (z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji gatunku) czy ilość oraz dostępność roślin żywicielskich (warto dodać, że gatunek w ostatnim czasie „rozszerzył” swoje preferencje pokarmowe i siedliskowe i obecnie występować może praktycznie na wszystkich gatunkach szczawiu - w tym tępolistnego, kędzierzawego, omszonego, zajmując również suchsze stanowiska (Buszko 2008)). W kontekście potrzeb ochrony gatunku adekwatnym działaniem jest zachowanie jego siedlisk, realizowane w ramach zachowania siedlisk 6410 i 6510, a działania z zakresu ochrony czynnej są niewymagane i znajdują uzasadnienia merytorycznego (jak i finansowego). Wskazać jednocześnie należy, iż koncepcja badań monitoringowych nie zakłada oceny populacji i siedliska na poziomie stanowisk lecz w ujęciu regionu biogeograficznego. Z tego względu, dla mierzalności celów odstąpiono od definiowania liczebności osobników na stanowisku. Cele ochrony ustalono na podstawie dokumentacji pzo oraz opracowania pn.: „Wykonanie ekspertyzy przyrodniczej gatunków owadów: czerwończyka nieparka,</p>
		Baza pokarmowa	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk stanowiących bazę pokarmową gatunku, zachowanie stanowisk szczawiu, na przykład: szczawiu tępolistnego i lancetowatego, na powierzchni 230 ha (stan niezadawalający – U1).	
		Rodzaj środowiska	Utrzymanie stabilnej powierzchni wilgotnych płątów siedlisk łąkowych lub pastwisk w sąsiedztwie rowów melioracyjnych i starorzeczy, na powierzchni 230 ha (stan niezadawalający – U1).	
		Rośliny nektarodajne	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk stanowiących miejsce występowania roślin nektarodajnych, zachowanie stanowisk występowania roślin nektarodajnych, na przykład takich gatunków jak: ostrożeń polny, szaflwia lekarska, lepnica rozdęta, macierzanka tymianek, głowienka pospolita, konieczyna łąkowa, czarcikęs łąkowy, chaber driakiewnik, krwawnik pospolity, krwiściąg lekarski, lnicza pospolita, krwawnica pospolita, bodziszek łąkowy), na powierzchni 230 ha (stan niezadawalający – U1).	

				modraszek teleiusa oraz pachnicy dębowej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050” - GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski (2018 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
7	1084 pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Obecność żywych owadów	Utrzymanie obecności żywych osobników dorosłych lub żywe inne stadia rozwojowe, lub też martwe osobniki dorosłe, co do których istnieje pewność, że były żywe w sezonie badawczym (stan właściwy – FV).	W granicach obszaru Natura 2000 pachnicę dębową wykazano w 2007 r. (Krzysztof Borkowski, manuskrypt), a następnie w 2009 r. w pobliżu Karczewa (Romanowski, 2009). W ramach prac nad planem zadań ochronnych największe zagęszczenie zasiedlonych drzew odnotowano na terenie parku przypałacowego w Otwocku Wielkim. Poza terenem parku gatunek występował w pniach kilku starych, dziuplastych wierzb (o pierśnicy powyżej 0,7 m), rosnących wokół Jeziora Rokola. W toku prac terenowych prowadzonych w 2018 r. potwierdzono obecność pachnicy dębowej w obszarze, nadając ogólną ocenę U1 (stan niezadawalający). Podstawowym, jak się wydaje, czynnikiem ograniczającym występowanie gatunku w obszarze jest dostępność potencjalnych siedlisk tj. drzew dziuplastych, które występują w formie zadrzewienia parkowego (Otwock Wielki) oraz w różnych częściach obszaru w formie zadrzewień śródpolnych i szpalerów przy mniejszych (polnych) drogach. W praktyce zatem nie jest możliwe osiągnięcie właściwego stanu ochrony. W kontekście potrzeb ochrony gatunku adekwatnym działaniem jest zachowanie jego siedlisk, co z jednej strony umożliwi utrzymanie populacji, a z drugiej pozwoli na zasiedlenie (w przyszłości) siedlisk wskazywanych obecnie jako perspektywiczne (tj. zadrzewienia o korzystnych warunkach – w tym złożone z preferowanych przez pachnicę gatunków, o korzystnych warunkach termicznych i świetlnych, ale bez dziupli). Utrzymanie populacji gatunku oraz niepogorszonego stanu zachowania jego siedliska wydają się być realne do osiągnięcia. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony, na podstawie dokumentacji pzo oraz opracowania pn.: „„Wykonanie ekspertyzy przyrodniczej gatunków owadów: czerwończyka nieparka, modraszek teleiusa oraz pachnicy dębowej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050” - GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski (2018 r.), z wykorzystaniem
		Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych	Utrzymanie udziału drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych na poziomie $\geq 5\%$ (stan niezadawalający – U1).	
		Udział procentowy drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli	Utrzymanie udziału drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych dostępnych do kontroli na poziomie $\geq 10\%$ (stan niezadawalający – U1).	
		Liczba drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha	Utrzymanie liczby drzew zasiedlonych w przeliczeniu na 1 ha na poziomie ≥ 5 (stan niezadawalający – U1).	
		Udział procentowy drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew	Utrzymanie udziału drzew dziuplastych wśród wszystkich drzew na poziomie $\geq 10\%$ (stan zły – U2).	
		Liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	Utrzymanie liczby drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha minimum na poziomie < 5 (stan zły – U2).	
		Udział procentowy drzew grubych wśród drzew dziuplastych (za grube drzewa dziuplaste przyjmuje się: lipy o pierśnicy ≥ 90 cm i dęby o pierśnicy ≥ 110 cm oraz inne drzewa liściaste o pierśnicy ≥ 100 cm)	Utrzymanie udziału drzew grubych wśród drzew dziuplastych na poziomie minimum $\geq 1\%$ (stan niezadawalający – U1).	

		Liczba grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha	Utrzymanie grubych drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha na poziomie ≥ 2 (stan niezadowolający – U1).	założeń metodycznych PM GIOŚ.
		Izolacja	Utrzymanie odległości od najbliższych aktualnych lub potencjalnych siedlisk minimum na poziomie ≤ 1000 m (stan niezadowolający – U1).	
8	6177 modraszek telejus <i>Phengaris (Maculinea) teleius</i>	Liczba obserwowanych osobników	Utrzymanie występowania minimum 1 osobnika w granicach powierzchni badawczej (stan zły – U2).	W 2014 r. populację gatunku w obrębie obszaru oceniono jako stosunkowo liczną. Stwierdzono tu dwa stanowiska. Na pierwszym z nich stwierdzono latające jednocześnie 3 osobniki, przy czym w okresie pozostałych wizyt aż do września imago nie odnotowano. Nie odnaleziono również mrowisk. Na stanowisku drugim zaś na powierzchni badawczej stwierdzano >8 os./100 m (od 12 do 20 os.), a indeks liczebności wynosił tu >10 osobników /100 m. W 2018 r. potwierdzono występowanie gatunku w obszarze (23 os.; < 10 os. /100 m). Brak jest możliwości poprawy stanu zachowania gatunku i siedliska do oceny FV. Na stan w obszarze (U2 – ocena populacji, U1 – ocena siedliska) rzutuje m.in. rozproszenie populacji w obszarze, które jest głównym czynnikiem limitującym w zakresie oceny ogólnej. W świetle generalnie dość dobrze zachowanych warunków siedliskowych (w skali obszaru), brak jest potrzeb i uzasadnienia podjęcia działań w zakresie ochrony czynnej. Działanie takie nie są również konieczne względem samej populacji, która jest rozproszona w obszarze (co rzutuje na ocenę na poszczególnych stanowiskach), ale nie wydaje się obecnie zagrożona. W kontekście potrzeb ochrony gatunku adekwatnym działaniem jest zachowanie jego siedlisk realizowane w ramach zachowania siedlisk 6410 i 6510, a działania z zakresu ochrony czynnej są niewymagane i znajdują uzasadnienia merytorycznego (jak i finansowego). Utrzymanie populacji gatunku oraz nie pogorszonego stanu zachowania jego siedliska wydają się być realne do osiągnięcia. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony, na podstawie dokumentacji pzo oraz opracowania pn.: „Wykonanie ekspertyzy przyrodniczej gatunków owadów: czerwonończyka nieparka, modraszek teleiusa oraz pachnicy dębowej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy na obszarze Natura 2000 Łąki Ostrówieckie PLH140050” - GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski (2018 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.
		Indeks liczebności	Utrzymanie sumy zliczeń osobników z poszczególnych obserwacji powierzchni monitoringowych w czasie jednego sezonu obserwacyjnego na poziomie minimum 1 osobnika/ 100 m (stan zły – U2).	
		Izolacja	Utrzymanie występowania najbliższego zasiedlonego stanowiska gatunku w odległości nieprzekraczającej 10 km (stan niezadowolający – U1).	
		Powierzchnia zasiedlana przez gatunek	Utrzymanie występowania powierzchni zasiedlanej przez gatunek na poziomie minimum 0,5 ha, (stan niezadowolający – U1).	
		Dostępność roślin żywicielskich	Utrzymanie zagęszczenia roślin żywicielskich (krwiściągę lekarskiego) w całej powierzchni otwartego płatu siedliska gatunku na poziomie minimum 5% (stan niezadowolający – U1).	
		Dostępność mrówek gospodarzy	Utrzymanie powierzchni penetrowanej przez mrówki (wścieklice), na poziomie minimum 20%, przynajmniej na części stanowisk (stan niezadowolający – U1).	
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami i drzewami/krzewami	Utrzymanie pokrycia płatu siedliska gatunku drzewami lub krzewami oraz ekspansywnymi bylinami na poziomie < 25 % (stan właściwy – FV).	

9	1014 poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	Zagęszczenie	Utrzymanie występowania średniej liczby osobników na poziomie > 10 os/m ² (stan właściwy – FV).	<p>Obserwacje terenowe prowadzone w 2014 r. na potrzeby pzo wykazały liczne występowanie gatunku na stanowisku o powierzchni około 0,01 ha, w południowo-wschodniej części obszaru. Zagęszczenie wynosiło tu 16 osobników dorosłych/1 m². Utrzymanie populacji gatunku oraz niepogorszonego stanu zachowania jego siedliska wydają się być realne do osiągnięcia. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony przedmiotu ochrony, na podstawie dokumentacji pzo (2014 r.), z wykorzystaniem założeń metodycznych PM GIOŚ.</p>
		Powierzchnia potencjalnego siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 0,01 ha, obszar zajmowany przez gatunek zimniejsza się nie więcej niż o 30 % (stan niezadawalający – U1).	
		Stopień zarośnięcia	Stopniowa poprawa stanu zachowania zmierzająca do stopnia zarośnięcia przez drzewa/krzewy/trzciny na poziomie poniżej 40% (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1 do stanu właściwego – FV).	
		Stopień wilgotności	Utrzymanie wartości wskaźnika w stanie niepogorszonym, to jest utrzymanie ≥ 80% powierzchni stanowiska w 4 stopniu wilgotności stopnia skali Killeen’a i Moorkens 2003 (stan niezadawalający – U1).	
		Fragmentacja siedliska	Utrzymanie siedliska w niewielkim stopniu pofragmentowanym (stan niezadawalający – U1).	

Powyższe cele, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000. W tabeli załącznika 4 do zarządzenia, nie wymienia się już siedlisk przyrodniczych takich jak: 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe oraz 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*), a także gatunków: kumak nizinny *Bombina bombina* i skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, z uwagi na fakt, iż siedliska te oraz nie są przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000. Z tego też względu, w § 1 pkt. 1 zarządzenia uchylono wiersze o liczbie porządkowej nr 5, 6, 8 i 12 w tabeli załącznika nr 3 do zarządzenia zmieniającego.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 - zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz ww. przepisów prawa, w dniu ... grudnia 2023 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie o zasięgu krajowym (.....). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunku, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie, zgłoszono następujące uwagi:

Lp.	Imię i nazwisko / Nazwa instytucji bądź organizacji	Data wpływu do urzędu (dd.mm.rrrr)	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia	Uwagi

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: z dnia r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7), jako specjalny obszar ochrony siedlisk Łąki Ostrówieckie PLH140050. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.